KARİKATÜR

KÜÇÜKLER KURBAN PAYI BEKLİYORLAR:
Harp — Biraz bekleyin, sizin de payınızı vereceğim!..

— Kaloriferli apartmanda oturduğumuz halde bayramda bir şey kesmiyoruz. Ayıp değil mi?..
— Nesil kesmiyoruz karıcığım, çivi kesiyoruz ya!...

ANKARA MEKTUBU

YİNE ESKİ DEMLER:

Güneş batalı iki, üç saat oldu mu, gençlerin işi mangal başında kestane pişirmek, yahut mısırbuğdayı patlatmaktı. Sert poyraz rüzgârı İstanbul mahallelerini dört dönerken, bozacının sesi uzaklardan kâh fazlalaşır ve kâh kısılırdı. Hele tipili geceler ona acır ve fakat nedense sesini yine işitmek isterdik:

— Buzzzaaa!

Boza, kestane, leblebi, nar, elma ve armut; hele portakal ve mandalina, hurma ve incir.. İşte bizim çocukluğumuzun sevinç elemanları. Çikolataya pek iltifat etmez, hele pastayı hiç bilmezdik. Sabahları enfes simitlerle tarçınlı salep ise ideal zevkimizin kemal derecesi idi.

Biraz palazlandığımız vakit bile mahalle kahvesini tanımayarak anamızın dizi dibinde kedi gibi otururduk.

Zaman değiştikçe her şey de değişiyor. Şimdiki gençler daha maşerî bir hayat yaşıyorlar. Henüz daha palazlanmadan grup grup toplaşıyor, evlere; sinemalara, kırlara, stadyomlara gidiyorlar. Hele azıtıp da dansinğlere gidenleri de gırla...

Bana bunları düşündüren yine sonbahar oldu. Biz hayatta kıdem sahibi olmuş genç eskileri ile sonbahar arasında adamakıllı benzeyiş var. Bakıyorum; şu sıralarda iki mevsimin sebze ve meyvası da mevcut. Domates, bamya, yeşil fasulye ve patlıcanın yanında pırasa ve lâhanalar bağdaş kurmuş, üzümün ve kavunun yanında ise portakal, mandalina yarenlik ediyor. Bu sonbahar yaşları insanlarda da böyle iki devir görgüsünü bir araya toplıyabiliyor. Dünle bugünü yaşıyabilenler her iki mevsimin de nimetlerinden hisselerini alıyorlar. Fakat ah o kış, o ihtiyarlık yok mu? İşte o kötüdür. O, köşe minderinde yalnız dünkü hatıralarla avunabilir ve kulaklarında hep:

— Buzzaaa!

Sesleri işitir.

★

SAF LÂTİFELER:

Bozacıdan bahsettim de benim de aklıma çocukluk hatıraları geldi. Gülmeyin, kabul; demek ki, ben de artık köşelik oldum.

Rahmetli babam pek şakacı idi. Köşe penceresinde oturup satıcılarla lâtife etmek başlıca zevkini teşkil eylerdi. Meselâ sebzeciyi durdurur, alış veriş eder ve bir aralık sorardı:

— Mori sen müslüman mısın, Arnavut mu?

— Müslümanım elhamdülillâh.

— Peki, Arnavut değil misin sen?

— Nasıl değilim, Arnavudum.

— O halde müslüman değilsin!

— Haşa, haşa; müslümanım, canım.

— O halde Arnavut değilsin.

— Yok be canım ben halis Arnavudum...

Bu muhavere böyle devam eder ve zavallı sebzeci becerip de ikisini bir arada toparlıyamaz ve babam da gülmekten katılırdı. Bunlar o günlerin saf ve iptidaî zevkleri idi.

★

KUVVETİ ÇENEYE VERDİK:

Lâf lâfı, lâf da tabakayı açar derler. Bari biz yalnız lâf açmakta devam edelim; çünkü ergarayı bırakalı kuvveti çeneye verdik. Bozacıdan sebzeciye geçtik, onlan da diğer alış verişlere atılıyalım.

Eskiden iyi yemek pişirmek ve pişirtmek nasıl mühim bir mesele addedilirse, yemek malzemesinin en iyisini alabilmek de övünmiye değer bir meziyetti. Orta halli ailelerde bu işi evin beyi görürdü. Cemal paşa daha bey iken Üsküdar mutasarrıflığı zamanında yasak ettiği entarinin çarşı ve pazarda ehemmiyetle hükümran olduğu demlerde beyefendi bunu giyer ve üstüne de Allah ne verdise;

(Arkası 11 nci sayfada)

No. 415 CİLT: 16 SENE: 8 FİYATI 10 KURUŞTUR 9 BİRİNCİKÂNUN 1943

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANE: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telgraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul! 103

— Çok şükür, eski âdetler tamamile kalkmamış... Konu komşudan et değilse bile, dumanını gönderenler bulunuyor!...

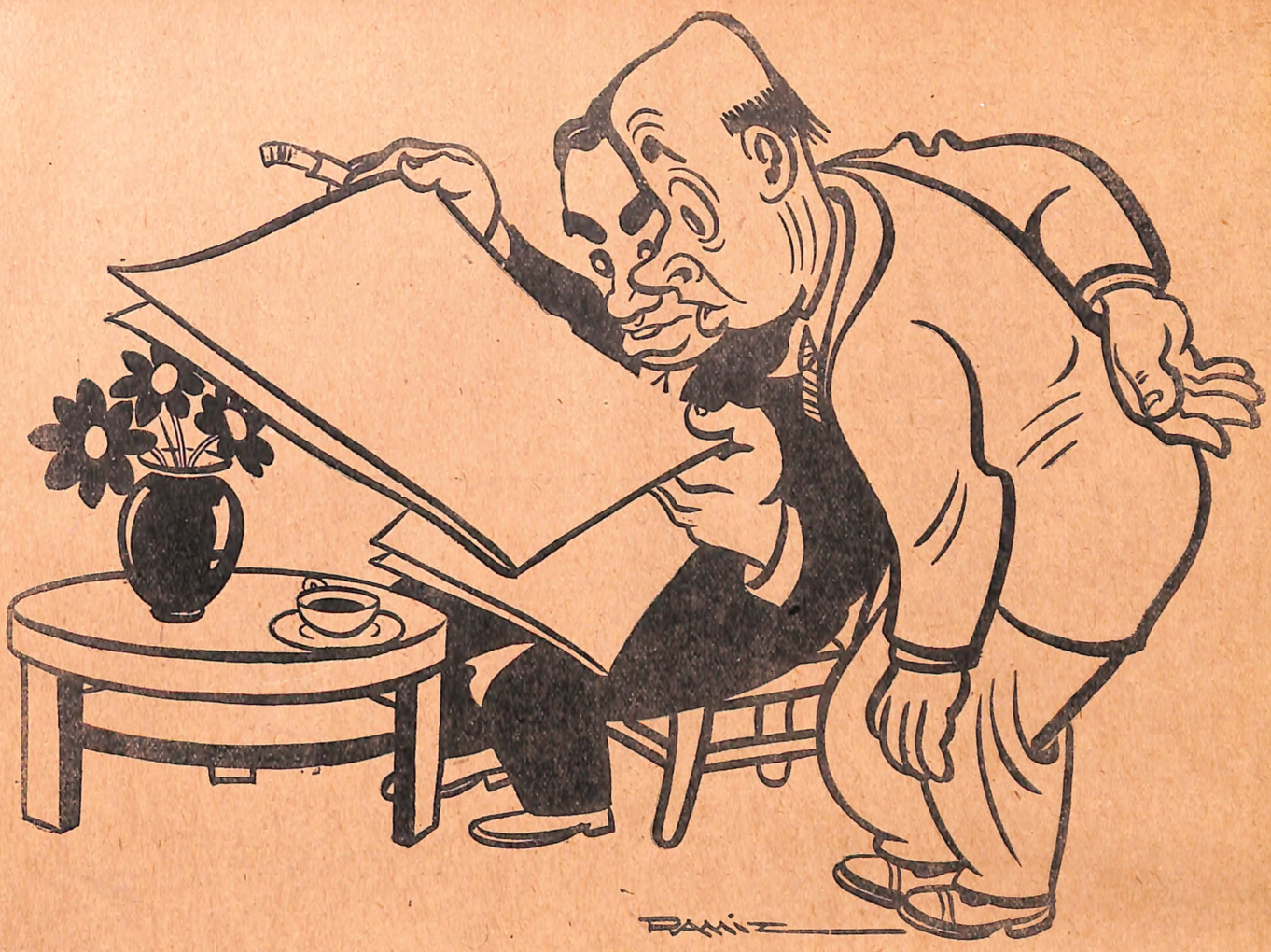

— İstanbuldaki zenginlerimizde sarsılmaz bir hamiyet vardır..
— Doğru, birçok yerlerimizi yıkan yer sarsıntısı bile, kımıldatamadı!...

Gizli Silâh Piyesi

ESKİDEN medenî Avrupada kış sezonu diye bir şey vardı. Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalyanın belli başlı tiyatroları yeni piyesler hazırlamıya başlarlar, haftalar ve aylarca bir yandan bunların provaları, bir yandan dedikoduları olur; sonra ilk temsil adı verilen bir gala müsameresinde sahneye çıkarılarak ya muvaffakiyet kazanırlar, yahut da ıslık sesleri ve yuha gürültüleri arasında düşerlerdi. Hey gidi günler!

1944 sezonu için şimdi de yine hazırlıklar var. Son günlerin rivayetine göre, bunlardan biri Almanyada yapılmaktadır. Adı «Gizli icat» dır; nevi ve kaç perde olduğu malûm değildir. Bazılarının rivayetine göre, bu mösyö «Göbbels» isminde bir muharririn fantezi bir komedisidir, fakat bazı söyliyenlere göre de, dünya dünya olalı eşi görülmemiş bir faciadır. Rejisörler, sahne vazıları, dekorcular, makinistler geceli gündüzlü çalışmaktadırlar. Aktörler kapalı perdenin arkasında gayretle provalarına devam etmektedirler. İlk temsil tarihi bir rivayete göre Noel gecesi, yine bir rivayete göre de yılbaşıdır. Piyesin oynanacağı yer Londradır.

Yirmi asırlık geleneğe göre, gerçi Noel gecesi bütün temsillerin imtiyazı meşhur sakallı Noel babaya verilmiştir. Noel baba gökyüzünün karlarından, uzun sakalı gibi, ak pak olmuş mantosu ve kukuletesile, sırtında oyuncak küfesile ocak bacalarından sahneye girer, yeşil iğneleri arasında mumlar yanan çam dallarından mürekkep basit dekorun içinde eski şarkılar operetini oynardı. Fakat ilerlemiş insanlık artık bu masum masala rağbet etmemektedir. Rivayete göre, bu sene Noel baba oyuncaklarını toplıyarak dünyada tek barınabileceği yer kalan Habeşistana gitmektedir. Alman artistlerinin İngilterede oynıyacakları dram bambaşka bir piyestir.

Rivayetin ne dereceye kadar doğru olabileceğini düşünmiye hacet var mı Dört sene evvel Londraya emsalsiz bir kış sezonu yaşatmış olan Alman artistlerinin bu 1944 kışı için de yine öyle bir mevsim hazırlamış olmaları mümkündür. Hattâ onu bir iptidaî prova mertebesinde bırakacak derecede yeni hazırlıklar yapmış olmalarında da akla sığmıyacak bir şey yoktur. Almanlar perde arkasında çalışmak sanatının hakikaten üstadı olduklarını ilk yirmi senelik çalışmalarile ispat etmişlerdir.

Eski ruhanî Noellerde çam iğnelerini zümrüt parçalarına çeviren mum alevlerinde, çocuk büyük hep bir ağızdan söylenen ilâhilerin ruhanî ahengi içinde Tanrılarına yaklaştıklarını hisseden İngilizlerden bir çoğunun bu Noelde saniyelerden daha az zaman parçaları içinde kendilerini o Tanrının huzurunda ve kucağında bulmaları pek mümkündür. Hattâ «Gizli silâh» piyesinde kimya fennin'n yeni şaheserleri sayılacak gazler de vardır belki. Fakat!

Fakat ne yazık ki, Tanrı daha ve zekâ denen kuvveti yalnız bir tek milletine vermemiştir. Biz de:

«Kabili şakird olan üstat olur üstattan».

diye bir mısra ile «Sonradan gelen boynuz, kulağı geçer» diye bir meşhur atalar sözü vardır. Bu iki söze göre «Gizli silâh» ancak gizli ve hattâ açık silâh yapamıyan milletlere işliyor. Filhakika ötekilere de pek işlemiyor denemez. Yalnız bir ay, bir sene, birkaç sene sonra, hâstlı muayyen bir zaman nihayetinde mutlaka tersine tepiyor ve o zaman son günlerde Berlinde görülen kıyameti, bütün dünya vatandaşları, yüreklerimiz sızlıyarak seyrediyoruz.

Noelde binler ve binlerle masum İngiliz çocuğunun masum gözleri ocak başından bekledikleri beyaz Noel babayı bek-

Akıl Hocası

İzmirde K. A.

«Ayni müessesede çalıştığımız bir kızla evlenmek istiyorum, fakat bir türlü arzumu kendisine söyliyemiyorum!»

CEVAP:

İsabet ki, söyliyemiyorsunuz. Ya teklifinize peki derse haliniz ne olacak? Evde ayni kadın, sokakta ayni kadın, dairede ayni kadın... Az sıkıcı hal değil!

★

Uluborluda Ç. G, Ş. B, A. M.

«1. Geveze insanları nasıl susturmalı?

2. Âdemle Havvanın nikâhlarını kim kıydı?

3. Sevdiğim halde sevgimden haberi olmıyan güzel kız Karikatürde bu satırları okuyunca benim kendisini sevdiğimi anlar mı?»

CEVAP:

1. Gevezeleri susturmak kabil değildir, fakat siz lâkırdıya başlarsanız - sükûttan çatlıyacağı cihetle - hemen kaçar, gider.

2. Dişi Tarzanla erkek Tarzanın nikâhlarını kıyan evlenme memuru.

3. Sevdiğiniz kız erbabı zekâdan biri ise sevginizi ilk bakışında anlamıştır. Yok, siz ashabı gafletten biri iseniz, bu satırlarla değil, bir cilt kitap yazsanız yine derdinizi anlatamazsınız.

★

Salihlide E. B.

«Burada evlenme çağında 143 erkek var, 12 kız... Aradaki farkı nasıl telâfi etmeli?»

CEVAP:

Merak etmeyiniz, bu satırları okuyan açıkgöz kızlarımız şimdiden sizin tarafa akın etmiye başlamışlardır. Korkarım, bir ay sonra yazacağınız mektupta: «143 erkeğe mukabil 1200 kız var!» diye şikâyet etmiyesiniz!

★

Çanakkalede N. S.

«Yedi senedenberi seviştiğim kız Üniversite mezunudur, benim tahsilim de orta... Onun kültürü gibi yaşı da benden üstün. Benden on yaş büyük. Ailemizin mümaniatına rağmen evlenmek istiyoruz, evleneceğiz. Fakat bu yaş ve kültür farkı hakkında sizin düşünceniz nedir?»

CEVAP:

Siz ona kocalık edersiniz, o size hocalık eder, geçinip gidersiniz!

★

Sökede H. G.

«Adım Hicret olduğundan mı nedir, bir yerde sakin olamıyorum!»

CEVAP:

Adınızdan değil, bahtınızdan olacak. İnsanlarla isimleri arasında alâka olsaydı, dünyayı dolaşan Evliya Çelebinin bütün hayatını bir türbe içinde geçirmesi icap ederdi!

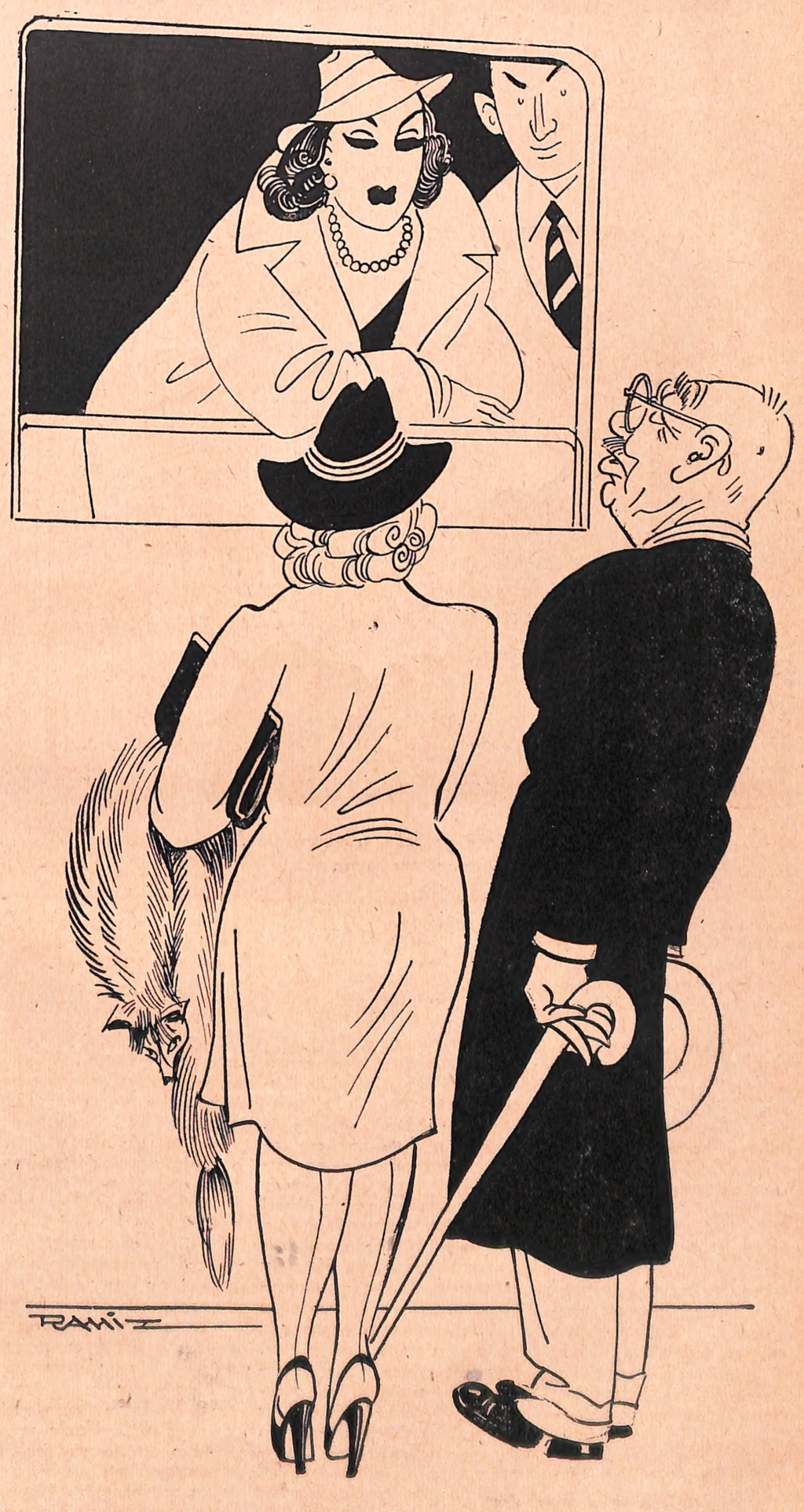

— Bal ayı seyahatına çıkıyoruz, sakın arkamızdan ağlamayın..

— Ayol, bu zamanda bal ayı seyahatına çıkanın arkasından ağlanmayıp gülüneceğini biz de biliyoruz!...

— Ne ise halin, o çıksın falın..
— Sus.. ağzını hayıra aç!...

Gazete Sahipleri ile Bir Mülâkat..

Gündelik refiklerimizden biri gazetecilerle uzun bir hasbihale başladı. Gazeteciliğin ilerlemesi, gazete muharrirlerinin rahat etmesi yolunda herkes birer fikir söyledi. Fakat bu meselelerin halli daha çok gazete sahiplerinin elinde bulunduğunu düşünerek biz de bu yoldan bir konuşma tertip ettik. İstanbulun belli başlı gazete sahiplerini dolaşarak samimî fikirlerini sorduk, aldığımız cevapları ibretle okuyabilirsiniz.

Hem hesâbî, hem kitabî bir gazeteci olan değerli dostumuz Hakkı Tarık Us, bu hususta dediler ki:

— Ben ötedenberi muharrirlerin terfihini düşünen bir meslekdaşınızım. Nitekim, gazete bütçesinden fedakârlık yapmıya imkân bulamazsam, kendilerine başka vazifeler bulmayı ve bu suretle kazançlarını arttırmayı iş edinirim. Gazetecilikte istikballerini temin imkânını göremezsem, onlara istikbali parlak meslekler intihap ettiririm. Meşrebim dedikoduya meyyal olsaydı, şu arada, size birkaç belediye âzası, daimî encümen âzası, Millet Meclisi âzası zikredebilirdim.

Şanlı şöhretli romancılarımızdan Ethem İzzet Benice de şunları söyledi:

— Refaha lâyık, şöhrete lâyık, hem istikbale, hem mebusluğa namzet muharrir ona derler ki, (iki nokta) o muharrir yalnız başına bir gazete olsun! (Nida işareti ve üç nokta) Yani (iki nokta üstüste) o muharrir başmakale yazabilsin, fıkra çırpıştırıversin, hikâye lâzım olduğu zaman hemen kalemi eline alsın, tefrika bulamayınca eski romanlarını tazelesin, hülâsa, ajans gelmeyince, haber bulunmayınca hem telgraf, hem mektup olsun! (Nida işareti ve bir hayli nokta) Görüyorsunuz ki, böylesine muharrir değil, gazete derler... Böyle servete de, şöhrete de, mevkie de, makama da lâyıktır. İşte bizim gazetede böyle bir zat vardır, ve böyle olmasının mükâfatını görmüştür, görmektedir de... Böylesi varsa, çıksın meydana, bir gazete de o çıkarsın.. Çıkaramazsa, ne yapalım, nasibine boyun iğsin... Bir koyundan iki post çıkmaz! (Bir istifham, bir nida işareti, bir daha).

İsmini vermek istemiyen bir tabi, samimî surette muharrirlerin refahına taraftar görünüyordu:

— Ben elimden geldiği kadar edip ve sanatkârlara faydalı olmıya çalışırım, fakat onların da benim gibi şaheserler vermiye çalışmaları şartile. Meselâ esericedit kâğıdına yazılan bir romanın her sayfasına yüz, yüz elli kuruş veririm. Muharrir isterse, bin sayfa yazsın, getirsin, parasını bir kalemde sayarım: Bin lira, bin beş yüz lira... Eğer ilhamı bereketli ise bir milyon sayfa da yazabilir... Napolyon, her neferin elinde bir mareşallik âsası vardır, demiş; ben de her muharririn cebinde milyonerlik çeki var, diyorum. İş kolay, para bol! Ne diye çalışılmasın, değil mi, azizim?

«Akşam» ın şöhretten hoşlanmıyan sahiplerinden biri pek heyecanla cevap verdi:

— Gazetecilerin hâlen refah içinde yaşamaları ve istikbalen de kuruntuya düşmemeleri bir memleket davasıdır. Biz bu da-

(Arkası 11 nci sayfada)

Hindi bayramında

Genç adam, babahindiyi bacaklarından yakalamış, sallaya sallaya caddeden geçiyordu. Dalgındı. Belli ki, bu mübarek hayvanın suyundan çıkacak piliç çorbasını, sövüşünden yapılacak çerkez tavuğunu, gövdesinden meydana gelecek hindi dolmasını düşünerek yutkunuyordu.

Birdenbire kulağının dibinde, tanımadığı bir sesle, bilmediği bir dille, bir feryat koptu. S,çrıyarak kendine geldi. Karşısında ihtiyar, zayıf, yabancı bir kadın yüzü gördü.

— Ne var, ne oluyor?

Kadın bir adamı, bir de hindiyi göstererek bir kere daha haykırdı. Erkeğin kendi halinde, kadının yaşlı olduğunu gören halk bir cinayet çıkmıyacağından emin olarak hemen kavgacıların etrafına halkalanıverdi:

— Galiba herif, kadının hindisini aşırmış... Yolda götürürken tanıdı!

Kalabalığın arasına bir memur da karıştı. Hindiyi taşıyan adama;

— Bu kadın senden ne istiyor?

Dedi. Adam, boynunu büktü;

— Ne bileyim ben? Galiba hindiye sahip çıkmak istiyor ama yağma yok. Demin tam yedi buçuk papel saydım. İnanmazsanız hindiyi aldığım dükkâncıya sorunuz!

Memur kadına döndü:

— Bu adamdan ne istiyorsunuz?

Kadın, memurun da anlamadığı bir lisanla bağırınca, memur istimdat eder gibi etrafına baktı. Kalabalıktan biri ayrılarak tercümanlığa başladı:

— Kadın, hayvanları koruma cemiyet murahhası imiş. Hindinin tepetaklak taşındığını görünce tahammül edememiş. Bu hafta Amerikalıların hindi bayramı olduğu için büsbütün sinirleri boşanmış. Hindinin baş aşağı taşınmamasını istiyor!

Mesele anlaşılmıştı. Herkes gülümseyerek dağılıyodu. Kalabalıktan bir ses duyuldu:

— İnsanlar başaşağı taşınan bir hindi hakkında gösterdikleri bu heyecanın yarısını takla atan bir tayyareden esirgememiş olsalardı, bu harpler, bu kıyametler olmazdı!

ŞUNDAN BUNDAN..

Tüccarlardan biri düşünceli idi, arkadaşı sordu:

— Arpacı kumrusu gibi neye dalmışsın öyle?

— Nasıl dalmıyayım? Belediye yine fiyatların artmasına karşı bir tedbir düşünüyormuş.

— Fena mı? Üzülecek yerde sevin... O, fiyatların artmasına karşı tedbir düşündükçe biz de fiyatları arttıracak tedbirler almıya zaman buluyoruz!

★

İki dar gelirli konuşuyordu:

— Zeytinyağı hakkında alınan ciddî tedbirler sayesinde, çok şükür, zeytinyağı masrafından yüzde yüz kâr ettim.

— Bedava zeytinyağı mı buldun?

— Hayır, piyasadan yağ çekildi, ben de almaktan kurtuldum!

★

Değişmez gelirlilerden birine tesadüf ettim:

— Değişmez gelirli olmanın faydası var, dedim. İnsanın geliri böyle sabit olursa her ay muayyen bir bütçe yapmıya imkân bulur.

Değişmez gelirli başını kaldırdı:

— İmkânı yok!

— Neden?

— Gelirimiz değişmiyor ama, giderimiz değişiyor. Her ay elimize geçen para malûm, fakat her ay almıya mecbur olduğumuz eşyanın fiyatı meçhul... Bunun için ben bütçemi varidatıma göre değil, masrafıma göre yapıyorum!

— Açığını ne ile kapatıyorsun?

— Belli olmuyor: Kâh yazı masasını okutmakla, kâh evin halısını, seccadesini satmakla, kâh alacaklıları avutup atlatmakla!

★

Doktor muayenehanesinde bir müşteri.

— Galiba küçük beyin hizmetine sen bakıyorsun?...
— Evet efendim...
— Öyle ise bu sene de topçu!..

---

lerlerken, kara veya kızıl ölümün girdiğini göreceklerdir. Fakat şunu da bilmek lâzım gelir ki, bunun borcunu ödemek, faciayı emin bir köşeden seyreden rejisörlerden ziyade yine ayni derecede masum milyonlar ve milyonlarca Alman bebeğine düşecektir.

İnsanlar eskiden de canavardı, biribirinin kanını içerdi. Fakat kendi çocuklarını kendi elleriyle başkalarına katliâm ettirmezlerdi.

KARİKATÜR

— Doktorcuğum, acaba şeker hastalığına uğramak için bir çare biliyor musunuz?

— Hiç böyle bir suall ile karşılaşacağımı düşünmemiştim.

— Düşünmelisiniz doktorcuğum: Bu zamanda en iktisadî hastalık budur. Ne şeker yedirir, ne içki içirir!

★

Meyhanede iki ayyaş.

— Rakı ucuzken evde rahat rahat içebiliyordum. Pahalılaşınca meyhaneye devam etmek mecburiyetinde kaldım.

— Tuhaf şey! Meyhanede içmek evdekinden daha ucuza mı mal oluyor?

— Öyle ya... Evde içince bir karım iki, iki çocuğum dört görünüyor. Etrafım kalabalıklaşınca masrafım bir kat daha artıyor...

★

Köprüde karşılaşan iki taşralı:

— İstanbulda ne arıyorsun?

— İaidei ziyarete geldim.

— Kimin ziyaretini?

— Geçen sene biz köyde alış verişle uğraşırken şehirli yosmalar bizi ziyarete gelmişti de kazancımıza ortak olup gitmişlerdi. Bu sene de biz ziyaretlerini iade edip ortaklık hisselerini vermiye geldik!

BAYRAM SEYYAHLARI İSTANBULDA:
— Dayı, adın ne?..
— Kurban...
— Desene yüzülmek için tam zamanında İstanbula geldin!..

Dörtler mi, Kırklar mı?

Dört yanından çevirmek maksadile Mihveri
Tahranda toplandılar cihanın dört önderi.

Biri sürdü masaya binbir uçak, zırhlı, tank,
Öteki tümen tümen, ordu ordu askeri;

Üçüncüsü plânla projeyi getirdi,
Dördüncüsü dillere destan olan ejderi..

Sermayeyi ortaya döktükten sonra dörtler
Ağır ağır Mihvere emrettiler: «Gel beri!»

Görünüşte para bol, eşya dolu, yer işlek,
Velâkin her nedense nazlı bizim müşteri!

Alış veriş bahsine yanaşmak şöyle dursun,
Oturmuş bir tarafta, biler durur hançeri.
Beriki pençesini yalarken öteki'er
Postunu pay ederler öldürmeden panteri.
Ummam ki, muharebe müzakere ile bitsin,
Arkasından ulaşsın mütareke haberi;
Sonra mütarekeden müsalâhaya kadar
Vardır daha bu işin dolambaçlı yerleri...
Galip, mağlûp o zaman belli olur, velâkin
Kazanır, Çamdeviren, tarafsızlar zaferi!

ÇAMDEVİREN

İncelemeler, elemeler

— Yağ fiyatı artıyor, belediye incelemeler yapıyor... Pirinç fiyatı yükseliyor, Ticaret Vekâleti elemeler yapıyor... Bir yandan fiyatlar fırlıyor, öbür taraftan incelemeler, elemeler devam ediyor..

— Fena mı? Alâkadar olanlar ilimlerini kuvvetlendiriyorlar.

— İlimlerinin kuvvetlenmesinden bize ne fayda var? Hiç bir şeyin ucuzladığı yok!

— Sabret, görürsün: şimdi ilmin nazariyelerini kavrıyorlar, üçüncü cihan harbinde ameliyatını tatbik edecekler!

Bayan — Bakalım, bu sene kış modası ne gibi yeni şeyler getirecek...
Bay — Orasını bilmem ama, benim canımı burnumdan getirecek!..

Münasebetsizlik sarîdir

Tramvayın arka sahanlığına güçlükle atlamıştım. Bir köşeye sıkışıp kaldım. Birdenbire sağ kulağımın dibinde bir öksürük, bir aksırık peyda oldu. Paltomun yakasını siper almak suretile serpintisinden kendimi zor kurtarabildim. Fakat felâket bununla atlatılmamıştı. Yolcu ciğerinden, genzinden çıkan münasebetsizlikleri ağzına topladıktan sonra muazzam bir çiğ halinde tramvay sahanlığının paralel tahtalarına seriverdi.

Sol tarafımda nezleye tutulmuş gibi kıpkırmızı burunlu bir memur duruyordu, karşımda da bir levha: «Yolcuların yerlere tükürmemesi rica olunur.»

Sağ tarafımdaki yolcunun münasebetsizliğini solumdaki memura şikâyet etmek üzere başımı çevirdim:

— Nedir bu bayın yediği nane?

Diyecektim, diyemedim. Zira nezleli memur da yolcuyu bekliyormuş gibi öksürdü, aksırdı, ağzına gelenleri öteki münasebetsizliğin yanına ayni cesamette kondurdu.

Grip gibi münasebetsizlik de sarî imiş meğerse... O sırada benim de aksırığım, öksürüğüm tuttu. Mendilime kadar uzanmıya ne vakit bulabildim, ne de lüzum gördüm: Oraya üçüncü bir münasebetsizlik de ben ilâve edeyim dedim!

★

Tramvaydan atlamış, köprü üstünden süratle vapura gidiyordum. On yıldanberi görmediğim aziz bir dost karşıma çıkmasın mı? Boynuma sarıldı, boynuna sarıldım.

— Sen nasılsın?

— İyiyim. Ya sen?

— Çok şükür. Çoluk çocuk ne âlemde?

— Âfiyetteler... Ya seninkiler?

— Ellerinden öper. İşlerin iyi gidiyor mu?

— Çok şükür. Ya seninki?,.

— Merde, namerde muhtaç olmuyoruz..

Tam on yıllık defteri açmak üzere idik ki, vapurum düdüğünü öttürdü, burnunu iskeleden açtı, etekllerini toplayıp yola düştü... Arkasından bakakaldım.

Eski dostumdan ayrılınca kendi kendime:

— Dünyada ne münasebetsiz adamlar var, diyordum. İşte görüyor ki, vapura yetişeceğim, ne halt etmiye beni yolumdan alıkoyar? Görüşmek istiyorsa dairem mi yok, evim mi yok, gelsin, boş zamanımda bol bol çene çalalım!

O can sıkıntısı ile başka bir arkadaşa tesadüf ettim.

— Sen nasılsın?

— Çok şükür. Ya sen?

— Fena değilim. Çoluk çocuk ne âlemde?

— Sıhhattalar.. Ya seninkiler?

— Âfiyetine duacı. Şu karne işine ne dersin?

— Sen onu bırak, asıl harbi düşün, harbi..

Düşünmiye vakit kalmadan arkadaşım bir feryattır kopardı:

— Eyvah, vapuru kaçırdım. Şimdi bir buçuk saat beklemek lâzım!

Oflıya, puflıya yanımdan ayrıldı. Benim için ne düşündüğünü merak etmiyordum, zira benim beş dakika evvel başkası için düşündüğümden fazla, eksik bir şey düşünmiyeceğinden emindim, yalnız merak ediyordum:

Acaba o hangi dostunun vapurunu kaçırtacak? O dostu da hangi arkadaşının vapurunu samimiyetine, muhabbetine feda ettirecek ..

★

Bir dostumu ziyarete gitmiştim. İşi başında bulunan bir dost ile nelerden bahsedilir? Tabiî, havadan, sudan... Birdenbire içeriye odacı girdi, dostumun kulağına iğilerek hafif bir sesle gizli bir şeyler söylemek istedi. Dostum kaşlarını çattı:

— Burada yabancı yok. İstediğin gibi konuşabilirsin!

Bu emir karşısında odacı sesinin perdesini yükseltti:

— Geçen sefer karne satan adam gelmiş, alıp almıyacağınızı soruyor..

— Fiyatta değişiklik var mı?

— Hayır, diyor: Ağır işçi de, hafif işçi de eski fiyatta imiş.

— Peki, öyle ise, bana iki tane alıver. Fakat ağır işçi olmasın. Caddeden geçerken fırıncı yüzüme şüphe ile bakıyor zannediyorum!

Odacı kapıdan çıkıyordu, dostum seslendi:

— Dur, belki bizim arkadaş da ister..

Sonra bana döndü:

— Nasıl, ihtiyacın var mı?

Onlar konuşurken zaten hiddet bir topuklarıma iniyor, bir tepeme fırlıyordu. İsyan etmek için fırsat bekliyordum. Söyliyeceğim sözleri de hazırlamıştım:

— Sen ki, bir iş, güç sahibisin, nasıl oluyor da bu münasebetsizliğe göz yumuyorsun? Bilmiyor musun ki, böyle yolsuzluklara göz yumanlar, yolsuzlara cesaret vermekle, yolsuzlukların genişlemesine yol açarlar?

Fakat söyliyemedim. Boğazıma bir yutkunma gelmişti. Bir yutkundum, beş yutkundum, dokuzuncusunda odacıya parmaklarımla işaret ettim:

— İki tane de bana!

Hamiş:

Hâdiselere bir hikâye şekli vermek için kendime ait kısımları ilâveten kaydettim. Bu suretle kendime iftiralarda bulunmuş oldum. Fakat biraz düşündükten sonra bu ilâvelerin pek de iftira olmadığına karar verdim. Hakikat böyle olamaz mıydı? Olsaydı ne lâzım gelirdi? Nice işler var ki, başkalarında gördüğümüz zaman bize kabahat gibi geliyor da kendimiz yaptığımız vakit hiç de kabahat gibi görünmüyor!

— Büyükanne, benimle evlenmek istiyen Abdullah Gezen, Şakir Çalakalem, Nuri Düzçizer, ve Hayrettin Altınkürk adında dört genç var; hangisile evleneyim?

— Kızım, şu kaldırım mühendisini, cep takvimi şairini, ressamı bırak da, kürkçü ile evlen!..

Kenarın Dilberi

ROMAN: RAGIP SEVKİ

— 5 —

— Ya Hüsam? Onu ne yapacaksın?

Mahmure durdu, birkaç saniye kadar Aytenin yüzüne baktı, sonra kısık bir sesle:

— Onu seviyorum, çok seviyorum, dedi. O, bütün o hakirliğine rağmen, benim gönlümün istediği erkektir. Merttir, iyi kalpli ve metindir. Fakat.. hayır... Aşkın ne saçmasapan, ne mânasız şey olduğunu biliyorum. Bir de onunla evlendiğimi düşünüyorum. Küçük, iki odalı bir eve kapanacağım, ömrüm günüm mutfakta yemek pişirmek, sökük dikmek ile geçecek. Sonra çocuk? Hüsamla konuşurken anladım ki, o çocuklara karşı dayanılmaz bir muhabbet duyuyor. Halbuki ben.. hayır, çocuk istemiyorum. Çocuğu bir genç kadın için azapların en büyüğü sayıyorum.

Ayten kıskıs gülerek:

— Ya Feyzi bey isterse? diye sordu.

— Feyzi bey mi? Bir kere onun bana karşı bir söz geçirebilmesine imkân olamaz. Çünkü görür görmez bana âşık oldu. Bu zayıf halile benden istiyeceği çocuğu, hiç bir zaman görmiyecektir.

Mahmure, birdenbire neşeli bir kahkaha atarak bağırdı:

— Oh, öyle mesudum ki... İlk işim ne olacak biliyor musun, hani Galatasarayda bir Kuafür - Bote var ya... Oraya gideceğim, yüzümün hatlarını Karol Lombar'a benzeteceğim.

— A, zaten sen benzersin.

— Ama kaşlarımla çenem pek benzemez!

Mahmure yeniden sevinçle ortada döndü:

— Yüzükler, bilezikler alacağım. Hani seninle Tünel yolunda bir kuyumcuda bir elmas, yakutlu yüzük görmüştük!

— Ayol, o en aşağı üç bin liradır!

— Ne ehemmiyeti var, bey versin!

— Ama okadar da ileri gitme Mahmure!

— Ne demek? Ben ona, o beyaz saçları, düşük omuzları için mi varıyorum? Mecburdur, yapacak, yoksa...

Ayten gülerek ve merakla:

— E, yoksa.. ne yaparsın? diye bağırdı.

— Ne mi yaparım? Bırakır kaçarım!

— Ay Mahmure, adamla daha şimdiden oynamıya kalktın!

— Elbette. Budala, bukadar çabuk âşık olsun diye kim söyledi?

Mahmure eteklerini parmaklarının uçlarile tutarak ve ıslıkla bir vals çalarak ortada dönmiye başladı:

— Aksaçlı Romeo ile Jülyet karşı karşıya. Aman yarabbi, şu erkekler de pek budala oluyorlar. Kendisile evlenmeme niçin razı olduğumu bilse acaba yine beni alır mı? Trallala, trallala, trallala!.. Ayten, aklıma bir şey geldi.

Mahmure karyolasının baş ucundaki küçük, tahta komodine koşarak üst gözünü çekti, bir sürü mektup çıkardı:

— Bana bak, bunlar Hüsamın mektupları. Şimdi ben oturup ona beş, on satırlık bir mektup yazacağım. Saat şimdi altıya geliyor. Hüsam bankadan çıkmıştır. Bugün de beni Aksarayda otobüs durak yerinde bekliyecekti. Sinemaya gidecektik. Sen kalk bu mektuplarla git, benim yazdığımı da okusun, sen de vaziyeti biraz anlatıver.

Ayten biraz da korku ile bağırdı:

— Ne yazacaksın?

— Dur, şimdi okursun.

— Ya fena halde kızarsa!.

— Sanmam, Hüsam mağrur çocuktur. Bu vaziyet karşısında göreceksin ki, sesini bile çıkarmıyacak!

Mahmure yine döndü, çekmeceden bir kâğıt çıkardı, kurşun kalemle acele acele birkaç satır yazdı, Aytene verdi:

— İşte, yazdım, oku bakalım..

Ayten, kucağındaki deste deste mektupları düşürmemiye çalışarak mektubu yüksek sesle okudu:

«Hüsam,

«Bugünden sonra aramızda hiç bir şey kalmaması lâzım. Çünkü evleniyorum. Seni seviyorum, daima da seni hatırlıyacağım. Fakat henüz çok genç ve az kazanıyorsun. Ben ise, bukadar az kazançla ikimizin yaşıyamıyacağımıza çoktan hükmümü verdim. Bana gücenme, belki de Allah böyle istedi. Selâmlar..»

Ayten başını kaldırdı:

— Çok zalimce yazmışsın, çocuğu yaralıyacaksın.

— Başka çare mi var? Onu bu şekilde sarsmalıyım ki, kendisinin ne küçük adam olduğunu anlasın ve kızmasın!

— Fakat Mahmure, haksızlık ediyorsun. O senden daha çok bilgili, görgülü. Tahsili var. Bütün suçu fakir bir aileden olması..

— Ben tahsil falan istemiyorum, onu sevdimse, sırf hoşuma gittiği için sevdim. Şu saniyede hissediyorum ki, aşk çoktan öldü. Artık Hüsam için en ufak bir şey bile düşünmek istemiyorum. Ayten, yaşamak istiyorum, anladın mı? Bütün o sinemadaki kadınlar gibi, ben de hayatta dolaşıp gezmek istiyorum!

— 3 —

Altı otomobil de birbiri ardısıra Salim efendinin evinin bulunduğu sokağa girer girmez, bütün mahalle allak bullak oldu. Çocuklar, otomobillerin iki tarafında takunyalarını süre süre, sümüklerini çeke çeke koşuyorlar, bağrışıyorlardı.

Bir çocuk en öndeki otomobilin çamurluğuna sıçrıyarak içeriye doğru haykırdı:

— Otomobilci, beni de bindirsene.. Mahmure ablama ben bakkaldan kırmızı elişi kâğıdı almıştım, ne olursun, beni de bindirsene!..

Bir başka çocuk, elindeki sopa ile otomobillerden birinin arka çamurluğuna vurarak haykırdı:

— Hey Ahmet be, Mahmure ablayı gelin götürecek bu otomobiller! Nah, bak, baştakinde de kaynana var..

— Ulan kaynana mı o?

— Ya, ne sandın! Kurulmuş geliyor.

İçlerinden biri avazı çıktığı kadar bağırdı:

— Ulan, çocuklar, öndeki otomobilde kaynana varmış be... Haydi, matiştası söyliyelim.

Birdenbire, on beş, yirmi çocuk birden hep bir ağızdan haykırmıya başladılar:

Kaynana kaynana matitas
Kaynananın.... tas

Seniha hanımefendi, bu avazeleri de işittikten sonra bir denbire boğulacak hale geldi, otomobilin köşesine daha çok sokuldu, daha çok büzüldü.

— Arkası var —

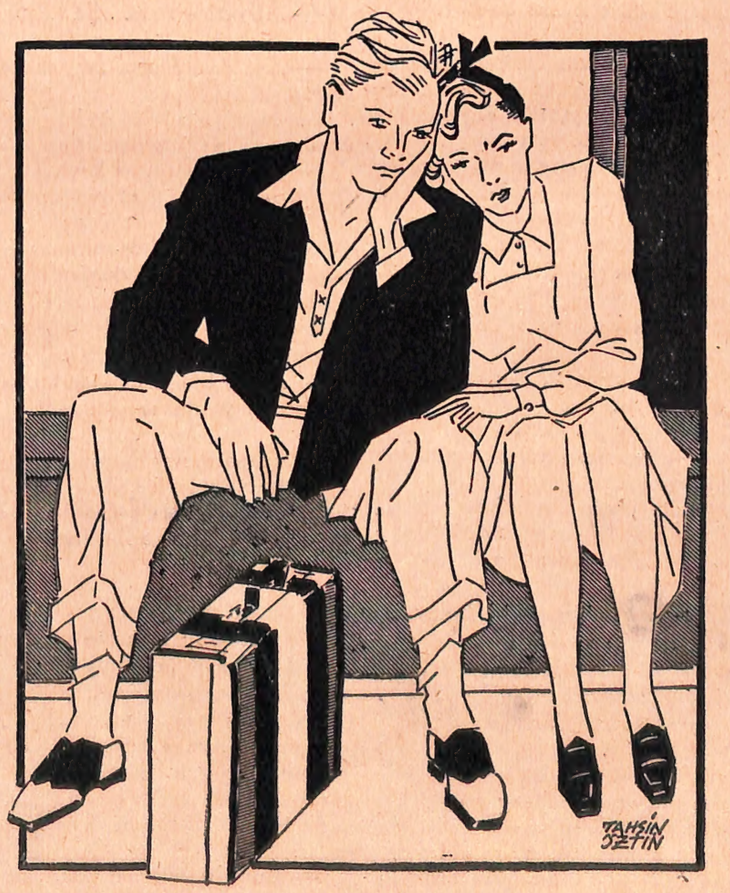

— Gideceğimiz yere, hangi yoldan daha çabuk varırız?.
— Âşıklar yolundan!..

ANKARA MEKTUBU

(2 nci sayfadan devam)

Şam hırkası mı, kürkü mü? Onu geçirerek zenbil ya kendi elinde, veyahut besleme kızda olduğu halde çarşının yolu tutulurdu.

Bamyanın Vidoz, patlıcanın Kemer, enginarın Bayrampaşa, hıyarın Çengelköy malı seçilirdi. Karpuzun Tekirdağ, kavunun Kırkağaç malı olmasına gayet itina gösterilir ve üzüme gelince; çavuş, müskile, yapıncak, zamanına göre ne bulunursa onun en iyisi aranırdı.

Çarşıya çıkmaktan, yiyecek malzemesi seçmekten, sonra pişirmekten ve yemekten zevk almak. Hayatı, evet bizzat hayatı sevmek. Aman yarabbi yaşamak ne tatlı şey!.. **Zaparta**

GAZETE SAHİPLERİLE MÜLAKAT

(8 nci sayfadan devam)

vanın halli uğurunda senelerce durup dinlenmeden çalıştık ve çalışmaktayız. Böyle hali, istikbali mamur gazeteciler yetiştirmeyi gaye edindik.

Cemalettin Saracoğlu, bu bahiste, ötekilerden farklı düşünmüyordu:

— Terfih edelim, birader, terfih edelim... Fakat ipin ucunu kaçırırsak M. Saminin Abdülâzizle güreştirdiği bütün peh livanlar bile ele geçiremez. Bir tane olsa, şu un yokluğunda, baklava, börekle besliyeceğim; fakat, Allah arttırsın, her gün yeni bir tanesi çıkıyor... Onları terfih edelim derken kendimiz terfihe muhtaç olmıyalım!

Zekeriya Sertelin birdenbire ayranı kabardı:

— Bu sualinize bizim gazetenin muharrirleri birer canlı misal olurdu ama, ne yapayım, bizim ortak Halil Lûtfi beni bu zevkten men etti! **İspinoz**

Toptan satış:
NİHAT IŞIK
Mahmutpaşa Havuzlu han No. 1

BAYER
İLAÇLARI

Iztirap çeken insanların sağlığı için

Ademi iktidar
VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBIN
Her eczanede bulunur. P.K. 1255
Reçete ile satılır.

Fazla şişmanlığa karşı
RADYOKARBON
Mide ve Barsakların muntazam çalışmasını temin eder.
Bütün eczanelerde bulunur. Kutusu 70 kuruştur.

NEVROZİN
Romatizma, baş, diş, nezle,
nevralji, kırıklık
ve bütün ağrılarınızı keser
İcabında günde 3 kaşe alınabilir

Bu genç gelin
GÜZELLİK VE BAHTİYARLIĞI
bulmuş

«Ailenin çirkince bir uzvu telâkki olunmakla beraber, bütün ümidimi kaybetmişken otuz yaşlarımda evlendim. Zevcim diyor ki: Muvaffakiyetimin ve onu teshir edişimin yegâne âmili şayanı hayret tenim oldu. Onu da evlenmeden bir kaç hafta evvel kullanmağa başladığım (Beyaz renkte yağsız) Tokalon kremine medyunum. O çirkin ve donuk cildimi âdeta yeni bir şekle ifrağ ve bana yeni bir sevimlilik bahşetti. Tokalon kreminin cildim üzerindeki tesiri âdeta mucizeye benzer.»

ARLON

Sayesinde

İşiniz Şaşmaz

Sultan Hamam
Camcıbaşı Han

Neozin
Nezleyi Derhal Keser

KARİKATÜR

TOMBUL TEYZE KURBAN BAYRAMINDA:

Tombul Teyzenin kocası — Karıcığım, sana kurban benim..

Tombul Teyze — Şimdiki kurbanlara benziyorsun... Ne et.n, ne de budun var!...

Basıldığı yer: Yedigün Matbaası

Sahibi ve U. Neşriyat Müdürü: Sedat S.